

Beskrivning av händelsen 2022-10-11, bilaga till anmälan 2023-03-26

Jag blev involverad i den aktuella säkerhetsincidenten på förmiddagen den 11 okt. Det jag fick veta av studierektorn och en annan kollega var att vi hade en akut situation med en student i min seminarieklask som skulle bli gripen av polisen eftersom han hade delat bilder på vapen och döda djur i sociala medier, samt tagit en massa foton på interiörer och människor på campus. Dessutom fick jag veta att det i detta ögonblick pågick en husrannsakan i studentens lägenhet pga misstänkt vapenbrott.

Jag fick också veta att någon hade bestämt att poliserna inte skulle komma och gripa studenten mitt i seminariet, utan att han skulle ledas ut ur klassrummet där polisen och vår säkerhetsansvariga person (Fastighetschefen Rikard Ahlgren) skulle ta vid. Detta dels för att studenten inte skulle exponeras inför klasskamraterna, dels för att undvika den uppståndelse det skulle orsaka på campus, så polisen skulle parkera runt hörnet vid klockan på R-huset för att inte synas.

Det framkom även att det kunde vara känsligt om studierektorn och/eller min andra kollega skulle gå in i klassrummet och be studenten komma ut eftersom de nyligen haft samtal med honom och erbjudit sitt stöd för att han var sen med många studieuppgifter, så de var oroliga att Studenten skulle tro att det var de som anmält honom till polisen och på så vis skada hans förtroende för dem - och i förlängningen för Högskolan.

Jag visste inte vem Studenten var, men eftersom han befann sig på mitt seminarium vid den planerade tidpunkten för ingripandet skulle det alltså vara bättre om jag gjorde det och att mina kollegor skulle hålla sig undan. Jag gick därför givetvis med på att vara den som kl 11.40 skulle föra ut Studenten ur salen under den oskyldiga förevändningen att "någon ville prata med honom".

Överenskommelsen var att Rikard Ahlgren och polisen skulle vara på plats och ta över utanför klassrummet. Kort därefter ändrades planen och Rikard Ahlgren meddelade att vi skulle ta "Plan B", dvs att jag skulle föra Studenten till huvudtrapporna på våning 4 i R-huset och där skulle vår Rikard Ahlgren ansluta så att jag kunde avvika och sedan skulle han göra överlämningen till Polisen.

Nota bene - jag hade ALDRIG gått med på att

- 1) hålla kvar Studenten i klassrummet tills de andra studenterna lämnat för att kunna låsa dörren
- 2) locka/kura Studenten att följa med mig genom hela byggnaden och nedför fyra trappor
- 3) sedan fortsätta leda iväg honom ytterligare trettio meter bort mot husknuten till "klockan"
- 4) och dessutom vara den som överlämnar honom till polisen.

Men det var precis så det blev. För när jag fått med mig Studenten ut ur klassrummet såg jag Rikard Ahlgren på avstånd vid trapporna och sökte hans blick samtidigt som jag försökte låtsas som ingenting inför Studenten och fortsätta samtala med honom för att han inte skulle ana oråd. Jag hade så högt stresspåslag att jag tydligen gick rakt förbi Rikard Ahlgren utan att få ögonkontakt och han tolkade det som att jag "tog över" situationen och inte behövde hans hjälp – vilket är ytterst anmärkningsvärt eftersom det är han som är säkerhetsansvarig för situationen, inte jag.

Jag vände mig om flera ggr för att leta efter Rikard Ahlgren på vägen ner för trapporna och började bli riktigt nervös när jag inte såg honom. Jag såg honom fortfarande inte när vi gick ut ur byggnaden men jag ledde ändå Studenten mot "klockan" där man sagt att polisen skulle parkera bilen.

Det är mycket psykiskt ansträngande att be en person man inte känner, som är potentiellt farlig och som ska gripas av polisen, att följa med dig genom en stor fyravånings skolbyggnad och ut genom dörren och vidare ut på gårdsplanen. Killen är ca 190 cm lång och jag är en ganska späd kvinna på 163 cm. Tusen tankar för genom huvudet under denna evighetslånga promenad – vad ska jag prata om? Hur ska jag hålla igång samtalet? Jag ser inte säkerhetschefen? Var f-n är han? Vad ska jag säga nu? Jag måste hålla mig lugn, få honom att lita på mig. Var är Rikard Ahlgren? Vad ska jag säga nu? Tänk om Studenten blir misstänksam, arg, våldsam, vad gör jag då?

När de civilklädda poliserna och säkerhetsansvariga till slut kom ut ur byggnaden längre bort gick jag och Studenten dem till mötes och jag kände mig ytterst obekvämt med att det var just jag som gjorde överlämningen när vi kom fram. Eftersom Studenten inte visste vilka de var sträckte han fram handen till poliserna för att hälsa, men då tog de tag i honom ganska hårt och den desperata blick jag fick av Studenten då var väldigt obehaglig.

Jag mådde verkligen dåligt efteråt och stressen och rädslan eskalerade under dagen, vi visste ju att Studenten troligen skulle släppas efter förhöret (det ska ofta mycket till för att häkta någon) och jag oroade mig för vad han skulle ta sig till i så fall och hur han såg på min roll i det hela. Tankarna snurrade på – tänk om han kommer tillbaka till skolan? Tänk om han blev arg och lägger skulden på mig? Tänk om han har fler vapen? Tänk om han söker upp mig hemma sen? Han hade ju poserat med döda djur - kommer jag hitta min katt död på trappan när jag kommer hem en dag? osv. osv. Med tanke på de våldsdåd som skett på skolor de senaste åren (bla Malmö och Trollhättan) var situationen väldigt obehaglig. Jag hade fått veta att en av mina chefer hade spekulerat i om studenten fotograferat interiörer för att säkerställa flyktvägar eller liknande, så vi var uppenbarligen skrämda av situationen allihop, inte bara jag.

Jag var därför glad att cheferna Marie Lydell och Lena-Karin Erlandsson bokade in ett akut möte med mig och studierektorn på lunchen, men det var ändå inte något särskilt lugnande samtal, cheferna var ganska vilsna och oroade sig mer för vad vi skulle göra om studenten var oskyldig än att diskutera övergripande säkerhetskonsekvenser om hur den aktuella situationen skulle kunna utveckla sig. Jag reagerade på att varken arbetsmiljöombud (AMO) eller facklig företrädare (ATO) var med på det mötet, men sa inget om det då utan hoppades att cheferna skulle komma på att det vore bra att i alla fall kontakta AMO.

Jag bad om ett krissamtal och fick ett inbokat först till dagen efter (den 12/10), vilket berodde på att jag förväntades fortsätta jobba på eftermiddagen. Eftersom jag berättade att jag mådde dåligt av det som hänt kunde cheferna inte förvänta sig att jag själv skulle bedöma lämpligheten i att fortsätta jobba under eftermiddagen. Här borde cheferna tagit beslut om att skicka mig direkt till företagshälsovården för att förebygga eller lindra psykisk skada efter det som hänt och löst mina arbetsuppgifter under eftermiddagens på annat sätt.

På lunchen fick jag veta att en väktare skulle finnas på plats resten av dagen ifall studenten skulle komma tillbaka, så när han kom jag gick ut i korridoren och presenterade mig för väktaren och berättade min roll under förmiddagen och att det var jag som hade klassen i sal R4140 resten av dagen. Jag berättade även att jag var orolig för att Studenten skulle komma tillbaka och att det därför kändes bra att ha en väktare där.

Enligt L2023/13 fick väktaren muntliga instruktioner om sin trygghetsskapande och närvaromarkerande roll på R4 och att han bara skall agera avvärja bråk/oroligheter genom att avvisa/neutralisera angripare och/eller skydda personer som blir angripna. Väktaren fick i uppdrag att kontakta Fastighetschefen om han ser att studenten kommer tillbaka. Väktaren fick en bild och namn och signalement (190 cm lång) på studenten för att kunna identifiera honom.

Jag var som sagt väldigt uppriven och orolig men försökte bita ihop och sköta mitt jobb utan att visa det för studenter och kollegor. Flera av studenterna noterade väktaren (som patrullerade utanför klassrummet under flera timmar) och de frågade mig vad som hänt, men jag försökte svara så undvikande jag kunde eftersom jag inte fick avslöja vad som hänt.

Vid ca 16.15 var jag tillfälligt på kontoret medan studenterna fick göra en sista gruppuppgift innan återsamlingen kl 16.30 och då ringer min tjänstetelefon, jag svarar och det visar sig vara Studenten som frågar om vi kan prata. Jag säger ja (eftersom det är ett telefonsamtal), men att jag bara har ca 15 min. Då säger han att han står i korridoren utanför kontoren och jag känner mig tvungen att gå ut och möta honom. Jag tänkte att han kanske blir arg om jag först säger ja och sedan undviker eller nekar honom och kände mig både skyldig (efter att jag var den som överlämnade honom till polisen) och rädd (eftersom jag lurat honom att möta polisen), men tänkte ändå att det var bäst att låta honom prata och eventuellt kunna lugna situationen.

När jag kommer till dörren står han där tillsammans med väktaren och då tänker jag, aha vad skönt, då är allt ok och väktaren har kontroll på situationen. Studenten frågar om han får komma in och prata om det som hänt. Jag tittar frågande på väktaren – som nickar åt mig – så jag håller upp dörren och släpper in Studenten men blir förvirrad när väktaren vänder om och stannar kvar ute i korridoren. Jag trodde ju han skulle följa med in med tanke på omständigheterna, men jag visste inte vad jag skulle säga och kände mig lite dum så jag låter dörren slå igen och visar in Studenten till mitt kontor.

Jag kämpar med att dölja min panik medan Studenten börjar med att berätta att han lånat väktarens telefon för att ringa mig eftersom polisen tagit hans telefon i beslag. Det känns helt obegripligt att väktaren kunde vara så oaktam, vilket spår på rädslan. Studenten var ju misstänkt för vapenbrott och jag visste ju inte om han var beväpnad och ville hämnas för att jag lurat och överlämnat honom till polisen. Det kändes överkligt att väktaren

lämnade mig och gick därifrån. Vid den tiden hade de flesta gått hem och ingen hade kunnat komma till mitt försvar om Studenten skulle överfalla och skada mig där på kontoret. Jag kände mig stel av rädsla.

I början är studenten väldigt upprörd. Han försöker pressa mig att berätta vem som anmält honom till polisen. Han menar att är hans klasskamrater som angivit honom och jag måste ljuga och säga att jag inte vet vem det var och försöker distrahera så att han inte konfronterar eller ger sig på dem på något sätt (de befinner ju sig i ett klassrum i närheten). Han pratar agiterat och jag är hela tiden rädd att det ska spåra ur, att han ska hala fram ett vapen eller göra något annat. Han försöker också pressa mig att berätta vilka lärare som vet om detta och jag ljuger igen och säger att det bara är chefen och studierektorn som känner till detta, för att han inte ska ge sig på mina kollegor.

Det känns väldigt obehagligt och psykiskt ansträngande att sitta där och ljuga och försöka avleda och lugna honom och samtidigt som jag är så panikslagen. Han säger sedan plötsligt att han vill hoppa av studierna och trots anspänningen försöker jag lyssna, ge goda råd och hänvisa honom till studenthälsan, till studierektor mfl. (som kan hjälpa honom om han mår dåligt) för att lugna honom. Så småningom lugnar han sig och när jag lite senare avslutar samtalet, släpper jag iväg honom och går tillbaka till min seminarieklass på darrande ben. Jag var så oerhört rädd och upprörd och kunde inte sluta tänka på att jag varit ensam med honom på kontoret, så det var väldigt svårt att sitta där i salen och samtala och försöka agera normalt med klassen. Jag kände ett starkt obehag och det skavde när jag tänkte på att jag varit ensam med honom på kontoret, så jag avslutade seminariet lite tidigare.

Vid ca 16.45 har jag avslutat seminariet och vinkar åt väktaren och säger att jag kommer gå hem. Han svarar att han ska stanna till 17.15 och jag säger att det nog var sagt för att jag inte skulle behöva vara kvar där ensam efter att klassen lämnat salen ifall Studenten skulle dyka upp.

”Dessutom har han ju redan varit här” sa jag – varpå väktaren tittar förvånat på mig och säger:

”har han varit här??

”Ja, han lånade ju din telefon för att ringa mig och bli insläppt på kontoret.”

Väktaren blir tyst och då förstår jag att väktaren inte hade en aning om vem han släppte in till mig. Jag blir chockad och går in på kontoret. Medan jag packar ihop mina saker för att åka hem inser jag vad som kunde hänt. Han kunde överfallit och skadat eller mig där på kontoret. Han kunde tryckt upp mig mot väggen och ställt mig till svars för gripandet. Det var inte många kollegor kvar som skulle ha hört mig skrika. Vad som helst kunde hänt.

Väktaren kände alltså inte igen Studenten varken från beskrivningen att han var en 190 lång, smal kille, eller från fotografiet han fått på Studenten trots att han hade exakt samma frisyr och bar ett speciellt halsband som syntes tydligt även på bilden. Väktaren lät en oidentifierad person låna hans telefon precis utanför den lokal som hans pågående väktaruppdrag gällde. Väktaren släppte dessutom in Studenten ensam till mig utan att vare sig identifiera eller visitera honom trots att jag tydligt uttryckt oro för att Studenten skulle komma tillbaka och kanske vara upprörd. Killen som poserat med vapen hade ju mycket väl kunnat komma tillbaka beväpnad för att hämnas.

Vi var alla var beredda på att Studenten kunde släppas på fri fot samma dag och att han kunde återkomma till campus och att han kanske skulle vara upprörd och/eller hotfull på grund av det som hänt. Det var ju därför man tog dit en väktare. Men istället för att skydda mig utsätter väktaren mig för en allvarlig säkerhetsrisk under sitt uppdrag.

När detta obehagliga faktum sjunkit in lite gick jag för att leta upp cheferna men de hade redan gått hem, då ringde jag Rikard Ahlgren och berättade vad som hänt och även om han verkligen beklagade att det blivit fel kändes det inte betryggande att bara få höra att ”*vi får ta lärdom av detta*”. Den lärdomen kunde ju ha inkluderat att jag blivit hotad, misshandlad eller på annat sätt kommit till skada.

När jag pratade med min chef Marie Lydell på telefon erbjöd hon sig att komma till mig på jobbet, men jag ville inte vänta över en timme på någon som ändå inte kunde göra något och jag ville absolut inte vara kvar på jobbet så länge heller. Det hade varit mer logiskt om Rikard i egenskap av säkerhetsansvarig hade kommit, men när jag pratade med honom sa han att han gått för dagen. Marie frågade om jag hade någon som kunde komma till mig

hemma, men min man jobbar i Uppsala och jag var alldeles för upprörd för att tänka klart och sa att jag inte hade någon annan – för vad skulle mina väninnor kunna göra mot en potentiellt beväpnad man?

Enligt Arbetsmiljöverket tar inte alla drabbade emot erbjudande om hjälp omedelbart och arbetsgivaren borde haft kunskap om detta och kanske kontaktat polisen eller satt in någon annan form av skyddsåtgärd, men jag blev lämnad ensam efter inte bara en utan två hotfulla situationer på arbetsplatsen. Jag fick sedan åka hem ensam till en tom bostad utan att få hjälp eller stöd för att förebygga eller lindra den psykiska påfrestning som arbetsdagen inneburit. Samtal med företagshälsovården var ju bokat först till dagen efter och jag mådde väldigt dåligt när jag åkte hem. Jag och visste ju inte om studenten skulle lurpassa på mig i mörkret eller söka upp mig i hemmet, eller om jag skulle hitta min katt död på trappan, så jag cyklade hem ensam, rädd, upprörd, ur balans, otrygg och trots att jag kunde låsa och larma huset när jag kom hem kunde inte sova och låg vaken med ett basebollträ i sängen hela natten.

Jag hade önskat någon form av skydd i anslutning till händelsen, men jag blev inte informerad om möjligheten till att utforska mitt potentiella behov av skydd eller eventuella skyddsåtgärder och jag visste inte hur jag skulle uttrycka det eller vem jag skulle vända mig till. Jag skämdes också över att jag ens kände rädsla, jag har alltid sett mig själv som en kavat och duglig person. Ca en vecka efter händelsen berättade min arbetsgivare att polisen lagt ned polisutredningen trots att studenten fortfarande delade suspekta bilder i sociala medier. Det gjorde mig orolig och jag ville veta vilket hot studenten eventuellt utgjorde så jag kontaktade säkerhetsansvarig Rikard Ahlgren, men han hänvisade mig bara till att ringa 114 14 om jag undrade något kring polisutredningen. Då kände jag mig både avfärdad och tillrättavisd – jag hade svårt att tro att polisen skulle ge mig info om detta via 114 14. Däremot hade man väktare på plats ytterligare ett par veckor efter incidenten, vilket pekar på att arbetsgivaren sett någon form av utökad hotbild eller behov av säkerhetsinsats på arbetsplatsen, men eftersom jag var sjukskriven den tiden handlade det knappast om min säkerhet.

Efterspel

Mina närmaste chefer kallade till ett möte tillsammans med högskolans säkerhetsansvarige Rikard Ahlgren och min studierektor den 13 oktober, då jag fick berätta om min upplevelse och blev informerad om vilka åtgärder som planerades och/eller hade vidtagits. Jag reagerade på att varken AMO eller ATO var med på detta möte heller, vilket kändes konstigt. Det var dock tydligt att både mina chefer och säkerhetsansvarig ansåg att det begåtts ett antal felbedömningar och misstag och de sa att de såg mycket allvarligt på det jag utsatts för. De lovade att de skulle tillsätta en extern utredning och ”givetvis” anmäla sig själva (vilket jag förutsatte var att de skulle anmäla händelsen till Arbetsmiljöverket).

Den 14 oktober gjorde jag en formell anmälan i helpdesk eftersom inget arbetsmiljöombud varit involverat vid något av mötena den 11 oktober eller 13 oktober och vare sig AMO eller ATO hade kontaktat mig. Då fick jag ett mail från HR som sa att AMO var informerade och att vi skulle höras mer nästa vecka.

Jag mådde väldigt dåligt med mycket ångest och fysiska och psykiska symptom som jag försökte hantera, men på kvällen den 14 oktober blev min man så orolig att han tog med mig till akutpsykiatriska mottagningen. Jag fick komma hem efter några timmar eftersom min man var där och kunde stötta mig hemma, men veckan efter incidenten mötte jag oväntat studenten i affären varpå jag fick en så kraftig akut stressreaktion att jag blev inlagd på akutpsykiatrisk intensivvårdsavdelning (PIVA) på kvällen samma dag. Jag har därefter varit inlagd på PIVA ytterligare nio gånger. Jag har mått dåligt tidigare i livet, haft depressioner och utmattningssyndrom som behandlats genom företagshälsovård och/eller vårdcentralens läkare och psykolog – men jag har aldrig haft panikångest innan och jag har aldrig någonsin behövt besöka vare sig psykiatri eller psykakuten (vilket också framgår av min journal). Det här har varit (och är) därför en väldigt obehaglig och totalt utlämnande upplevelse som vänt upp och ner på mitt liv på flera sätt.